

Program uroczystości upamiętniających 80. rocznicę egzekucji mieszkańców Ziemi Limanowskiej w Rdzistowie podczas II Wojny Światowej

27 czerwca 2024 r.

W niedzielę 30 czerwca 2024 r. w Limanowej odbędą się uroczystości upamiętniające mieszkańców Ziemi Limanowskiej – ofiar egzekucji dokonanej przez Niemców w Rdzistowie w 1944 roku. Organizatorem obchodów są Karol Wojtas oraz Stowarzyszenie „Bliżej Tradycji” ze Starej Wsi

Program uroczystości rocznicowych:

- Niedziela, 30 czerwca 2024 r.

- Godz. 16.00 – Bazylika Matki Boskiej Bolesnej w Limanowej – Msza św. w intencji zabitych 80 lat temu w Rdzistowie mieszkańców Ziemi Limanowskiej.

- Godz. 17.00 – Cmentarz parafialny (kwatery wojenna) – Apel Pamięci, modlitwa w intencji zabitych i poległych oraz złożenie zniczy i kwiatów na grobach.

Uroczystości rocznicowe swoim patronatem objęła Burmistrz Miasta Limanowa Jolanta Juszkiewicz

80. rocznica

egzekucji mieszkańców

Ziemi Limanowskiej

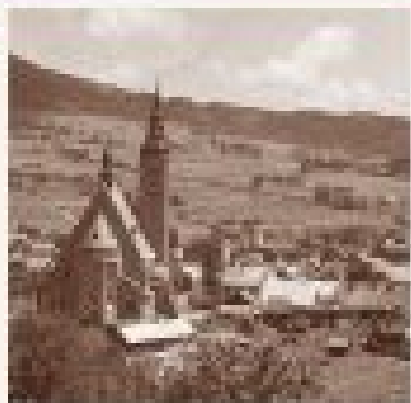
w Rdziostowie 30 czerwca 1944 roku

Niedziela

30

2024

80 lat temu, 30 czerwca 1944 roku, w miejscowości Rdziostów, w powiecie Limanowski, w województwie świętokrzyskim, Niemcy dokonali egzekucji 28 zakładników Armii Krajowej i Batalionów Chłopskich. W tym dniu, w Rdziostowie, w miejscu, gdzie obecnie znajduje się cmentarz, Niemcy rozstrzelali 28 osób, w tym 20 Polaków i 8 żołnierzy Armii Krajowej i Batalionów Chłopskich. Egzekucja ta była częścią kampanii terroru niemieckiego na Ziemi Limanowskiej w 1944 roku.

Program

Godz. 10:00
Bazylika św. Wawrzynia w Rdziostowie
Mowa na 80. rocznicę egzekucji 28 zakładników
w Rdziostowie, w powiecie Limanowski

Godz. 11:00
Cmentarz parafialny w Rdziostowie
Współpraca z organizacjami społecznymi
i kulturalnymi z terenu powiatu

Organizator:
Stowarzyszenie
"Ziemia Limanowska"

Partner:
Urząd Gminy
Limanowa

Krótką historią egzekucji w Rdziostowie 30 czerwca 1944 roku oraz terroru niemieckiego w 1944 roku na Ziemi Limanowskiej.

Na Limanowszczyźnie tak jak w całej okupowanej południowej Polsce rok 1944 zapisał się w pamięci mieszkańców jako rok krwawego terroru Niemców, wielu egzekucji ludności cywilnej oraz rozprawy z żołnierzami AK i BCH. Już w styczniu 1944 roku w Kłodnem Niemcy dokonali egzekucji 28 zakładników

przywiezionych z więzień z Krakowa i Nowego Sącza. Zaś w lutym 1944 roku na Starej Wsi Niemcy na osiedlu Ćwikówka dokonali egzekucji 20 zakładników przywiezionych z więzienia z Nowego Sącza. 30 czerwca 1944 roku w Rdziostowie Niemcy rozstrzelali grupę Limanowian i mieszkańców Starej Wsi, Sowlin, Mordarki i Siekierczyny, którzy udzielili wcześniej pomocy poszukiwanemu żołnierzowi AK Franciszkowi Tomaszewi. Następnie w lipcu tego roku Niemcy zamordowali w egzekucji w Słopnicach 32 osoby a w sierpniu i wrześniu Niemcy dokonali między innymi pacyfikacji osiedla Podlesie w Skrzydłnej oraz osiedla w Porąbce zabijając kilkadziesiąt osób. Jesienią w tym roku Niemcy spacyfikowali wsie Pogorzany i Smykań w gminie Jodłownik zabijając kilkadziesiąt osób. W końcu 1 listopada 1944 roku Niemcy dokonali pacyfikacji Gruszowca zabijając kolejne kilkadziesiąt osób. W walce z Niemcami, ale także w wyniku donosów zginęli także w 1944 roku żołnierze AK i BCh z Limanowszczyzny, których groby znajdują się obecnie między innymi na cmentarzach parafialnych w Limanowej, w Skrzydłnej, w Młyńskich i wielu innych miejscowościach.

W końcu maja 1944 roku rozpoczęła się tragiczna seria wydarzeń w wyniku której zginęła grupa mieszkańców Ziemi Limanowskiej a wiele osób było więzionych i brutalnie przesłuchiowanych lub trafiło do obozów pracy.

31 maja 1944 roku na Lipowem w jednym z gospodarstw (dzisiejszy rejon ulicy Owocowej) granatowi policjanci i żandarmi niemieccy w wyniku donosu zaskoczyli i próbowali aresztować dwóch żołnierzy AK Franciszka Tomaszka ps. „Felek” i Olka Weinbrennera ps. „Organ”. Zaskoczeni partyzanci zaczęli się bronić i podjęli próbę ucieczki. Niestety jeden zginął na miejscu a drugi ranny został przewieziony do siedziby żandarmerii to jest „Pałacyku pod Pszczółką” gdzie zażył dostarczoną mu truciznę. Niestety wbrew podstawowym zasadom konspiracji ukrywający się Franciszek Tomaszek (który przed II wojną wraz z Janem Jońcem prowadził firmę przewozową – autobus na linii Limanowa – Kraków) chciał się odwdzięczyć osobom,

które udzieliły mu pomocy lub go też ukrywały. Franciszek Tomaszek miał przy sobie spisana listę (być może notes) z nazwiskami osób, które mu pomogły. Notatki te wpadły w ręce żandarmerii i granatowej Policji a później w ręce Gestapo. W wyniku śledztwa Niemcy aresztowali w Limanowej i okolicznych miejscowościach sporą grupę osób z listy Tomaszka. Aresztowanych osadzono w więzieniu w Nowym Sączu i brutalnie przesłuchiwano w siedzibie sądeckiego Gestapo. Po około miesiącu 30 czerwca 1944 roku Niemcy wywieźli grupę osadzonych z więzienia w ciężarówkach i przywieźli do Rdziostowa na miejsce straceń. Już od dłuższego czasu Niemcy w Rdziostowie rozstrzeliwali w lesie Polaków zarówno katolików jak i Żydów. Po przywiezieniu więźniów z Limanowszczyzny rozstrzelano a ciała pogrzebano w masowych mogiłach. Na szczęście nie wszyscy aresztowani zostali zabici w Rdziostowie. Niektórych po jakimś czasie zwolniono inni uciekli z prac przymusowych – między innymi członkowie rodziny Surmów, czyli córki Antoniego i Magdaleny.

Po zakończeniu II wojny światowej ciała zabitych w Rdziostowie ekshumowano i tych których zidentyfikowano pochowano w rodzinnych miejscowościach w tym ofiary egzekucji z 30 czerwca 1944 roku pochowano uroczyście na cmentarzu parafialnym w Limanowej oraz cmentarzu parafialnym w Kaninie.

1. Lista ofiar egzekucji 30 czerwca 1944 r.

W egzekucji w Rdziostowie 30 czerwca 1944 roku zostali zabici:

1. Pochowani na cmentarzu parafialnym w Limanowej
2. Stanisław Mamak, lat 23 – pracownik rafinerii w Sowlinach
3. Józef Niemiec zam. w Gdyni wysiedlony do Limanowej – dyrektor Państwowego Gimnazjum i Liceum w Gdyni
4. Wojciech Ociepka, lat 44 – zam. Lipowe, rolnik
5. Jan Puch, lat 32 – zam. Stara Wieś, rolnik
6. Stefan Olszewski, lat 42 – zam. Limanowa, kupiec
7. Antoni Rusin, lat 61 – pracownik poczty, listonosz

8. Jan Rusin, lat 25 – magister farmacji, pracownik Apteki pod Gwiazdą Klementyny Zubrzyckiej, żołnierz AK
9. Józef Studencki, lat 54 – zam. Limanowa, przedsiębiorca i właściciel kamienicy
10. Antoni Surma, lat 58 – zam. Limanowa, rolnik
11. Magdalena Surma, lat 52 – zam. Limanowa, rolnik, żona Antoniego i matka Jana
12. Jan Surma, lat 19 – zam. Limanowa, pracownik zakładów kolejowych w Nowym Sączu
13. Andrzej Śliwa, lat 43 – zarządca dworu i dóbr rodziny Marsów
14. Jan Zoń, lat 50 – zam. Stara Wieś, kościelny w Limanowej
15. Pochowani w na cmentarzu parafialnym w Kaninie
16. Michał Kroczek, lat 44 – zam. Siekierczyna
17. Józef Ociepka, lat 48 – zam. Siekierczyna
18. Aniela Wróbel, lat 31 – zam. Siekierczyna
19. Władysław Wróbel, lat 50 – zam. Siekierczyna

Zapraszamy do udziału w tym rocznicowym wydarzeniu.

